

**Роль М.Ф. Макаревич у
поширенні досягнень
київської школи ліхенологів
та розвитку флористичних
досліджень Євразії**

(до 100 річчя з дня народження)

Частина 2

**МАРІЯ
ФЛОРІАНІВНА
МАКАРЕВИЧ**

**(4.12.1906 –
24.02.1989)**

Марія Флоріанівна Макаревич народилась у 1906 році в родині лікаря у с. Мошни (Черкаська обл., Україна)

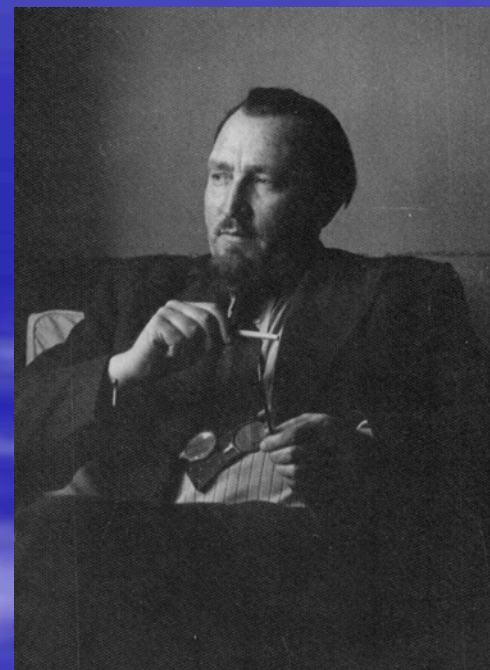
Зліва направо: сидять сестра Ніна, її син Флоріан, батько Марії Флоріанівни – Флоріан Феліксович, стоять: брат Валентин та мати Марії Флоріанівни – Марія Йосипівна

Молодий Флоріан Феліксович Макаревич (другий ряд справа) біля лікарні у Мошнах.

Сестри та брат Марії Флоріанівни:

Аня (зліва), Ніна (в центрі), Леонід (справа)

1950-ті роки

фото 1965 року

У 1921 р. закінчила трудову школу в м. Черкасах,
а в 1925 р. – агропрофшколу.

В 1926 р. вступає до Київського інституту
народної освіти

Під час роботи на
кіностудії, кінець
1920-х років (фото
Ігоря Єзерського)

Олександр Вікторович
Топачевський
Грудень 1935 року

М.Ф. Макаревич та її чоловік О.В. Топачевський в 1920-1930-ті роки

В 1930 р. вона закінчує навчання в Інституті.

В цьому ж році народжується її перша дитина – син
Вадим

■ В 1939 р. народжується друга дитина – син Андрій.

Марія Флоріанівна з
сином Андрієм , 1941 рік

- В 1932 р. починає працювати в Українському науково-дослідному інституті торфової промисловості.
- В 1934 р. є співробітником Українського науково-дослідного інституту агрогрунтознавства та хімізації сільського господарства.
- Починаючи з 1936 р. протягом майже 50 років (1936-1983 рр.) Марія Флоріанівна працює в лабораторії ліхенології Інституту ботаніки АН України, спочатку на посаді лаборанта, а потім як аспірант та науковий співробітник.

- В 1937 р. опублікована перша наукова стаття Макаревич М.Ф. (у співавторстві із Підоплічком О.П.) – *«Про водяну рослинність деяких річок України»* (підготовлена ще під час роботи в Українському науково-дослідному інституті агрогрунтознавства та хімізації сільського господарства).
- У 1938р. М.Ф. Макаревич поступає до аспірантури і починає вивчати лишайники України під керівництвом А. М. Окснера.

- З 1940 р. здійснює численні експедиційні виїзди в Українські Карпати, де вивчає особливості поширення лишайників та збирає ліхенологічний матеріал.
- Під час війни родина Макаревич М.Ф. змушена переїхати з Києва до Черкас.
- Після вимушеної перерви, викликаній Великою Вітчизняною війною, у жовтні 1944 р. Марія Флоріанівна продовжила вивчення ліхенофлори Українських Карпат.
- У 1946 р. Марія Флоріанівна успішно захистила кандидатську дисертацію на тему *«Лишайники Східних Карпат»*.

М.Ф. Макаревич (третій ряд, четверта справа) серед співробітників Інституту,
1947 рік

Відділ ліхенології (А.М. Окснер, М.Ф. Макаревич), та
відділ бріології (Д.К. Зеров (перший ряд),
С.К. Мельник, Н.К. Ознобенко, А.Ф. Бачурина (другий ряд)),
листопад 1947 року

Співробітники лабораторії ліхенології: А.М.Окснер,
М.Ф. Макаревич, З.І. Супрунова, Л.Ф. Фотіна
1947 рік

А.М. Окснер, М.Ф. Макаревич, Є.Г. Копачевська,
1953 рік

- У науковому доробку М.Ф. Макаревич є понад 70 праць, присвячених ліхенофлорі різних регіонів колишнього Радянського Союзу (наприклад, Біловезька Пуща в Білорусі, райони російського Далекого Сходу тощо),
- однак основну увагу протягом своєї наукової діяльності вона приділяла вивченню ліхенофлори Карпат – одного з найцікавіших гірських масивів Європи.
- Незважаючи на те, що серед дослідників лишайників Українських Карпат були такі широко відомі ліхенологи, як Ф. Гажлінський, І. Суза, О. Сатала, М. Сервіт, Й. Надворнік, М.Ф. Макаревич внесла важливі доповнення до ліхенофлори даного гірського району.
- В цілому список лишайників Українських Карпат був доведений М.Ф. Макаревич до 860 видів, з яких 138 наведено вперше.

М.Ф. Макаревич в експедиції

М.Ф. Макаревич, О.Г. Ромс в експедиції (Шацькі озера, 1957 рік)

1963 рік

А.Н.ОКСНЕР ВРУЧАЕТ АДРЕС ЧЛ.-КОРР.АН УССР
Я.С.МОДИЛЕВСКОМУ В СВЯЗИ С ЕГО 75-ЛЕТИЕМ.
1963 год.

А.Н.ОКСНЕР /4-ый слева/ НА БАНКЕТЕ, ПОСВЯЩЕННОМ
75-ЛЕТИЮ Я.С.МОДИЛЕВСКОГО.
1963 год.

Юбилей 70-летия М.И. Котова (21.11.1966)

Голуб, Васильева, Макаревич,
Грачева

Грачева, Макаревич,
Висюлина

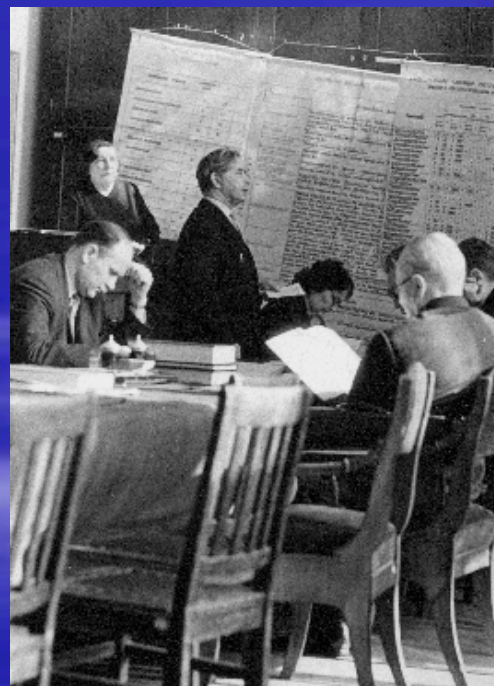
II з'їзд Українського ботанічного товариства, 1960 рік

Група учасників II з'їзду Українського ботанічного товариства
27 лютого – 2 березня 1960р.

- в 1964 р. захищає докторську дисертацію «Аналіз ліхенофлори Українських Карпат».
- Після захисту докторської дисертації Макаревич до 1983 р. працює **старшим науковим співробітником у відділі спорових рослин** (у 1979-ті та 1980-ті як відділ альгології та ліхенології).

Захист докторської дисертації, БІН, Ленінград, 1964 рік

1964 рік, після успішного захисту докторської дисертації

М.Ф. Макаревич в центрі,
друга зліва (другий ряд)
В.В. Протопопова, третя
зліва – О.Т. Артюшенко

М.Ф. Макаревич з Рассадіною

Ксенією Олександрівною (Ленінград, БІН, 1964 рік)

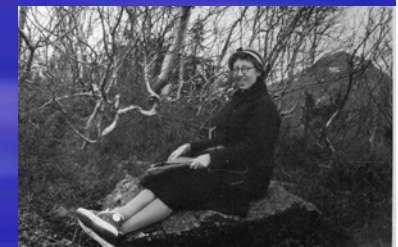

**М.Ф. Макаревич з Рассадіною Ксенією Олександрівною (зліва) та
Домбровською Анною Володимирівною (в центрі)
(Ленінград, БІН, 1964 рік)**

М.Ф. Макаревич з колегами з БІНу
(Ленінград, БІН, 1964 рік)

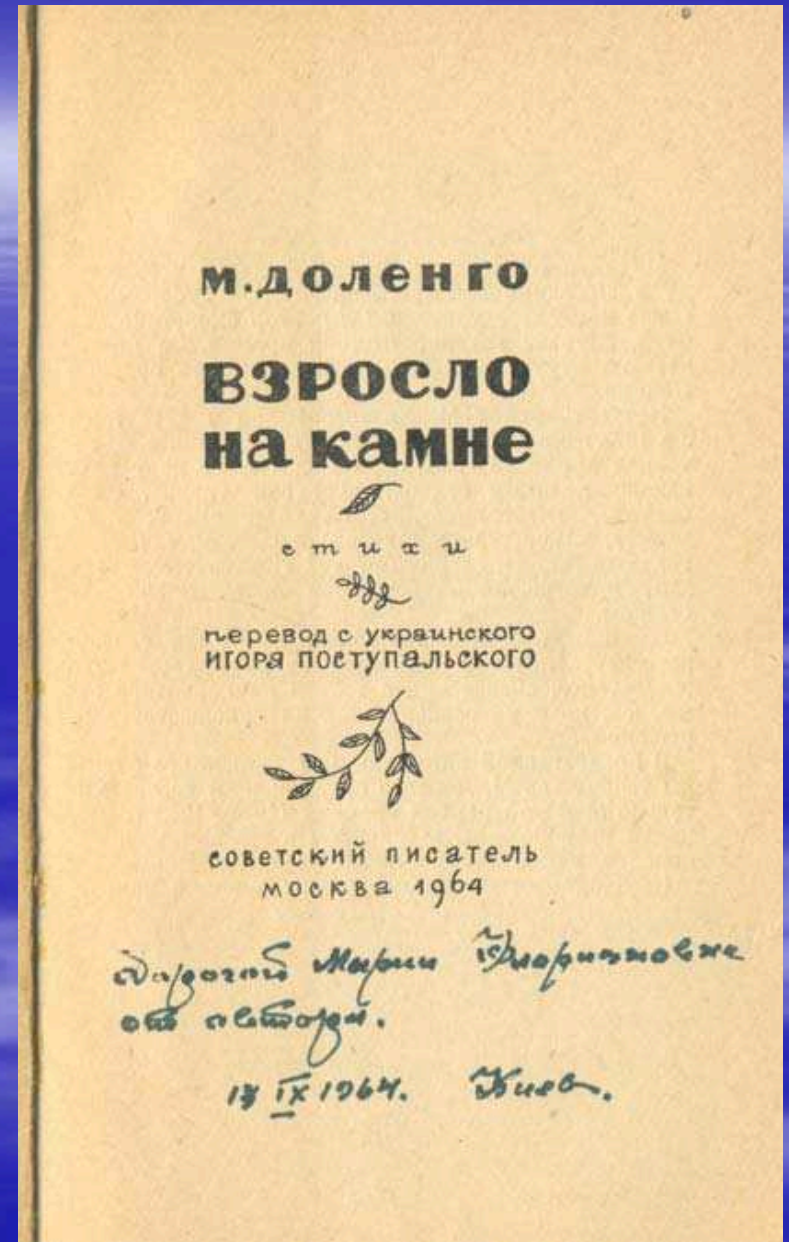
М.Ф. Макаревич член Вченої ради Інституту, 1960-і роки

(другий ряд: ?, Масюк Н.П., Баннікова, ?, Блюм О.Б., Сипайлова Л.М., Дудка І.О., Мякушко В.К., Лучник М.К., Макаревич М.Ф., Кордюм Є.Л., Барбарич А.І., Суд'їна О.Г., Ейнон Л.О.)

М.Ф. Макаревич з Андрієм
Івановичем Барбаричем,
(флористом-
систематиком, останнім
аспірантом О.В. Фоміна)

Портрет

М.В. Доленго=Клокова

Анатолія Петрицького

(з серії видатні діячі науки і мистецтва,
Національний художній музей України)

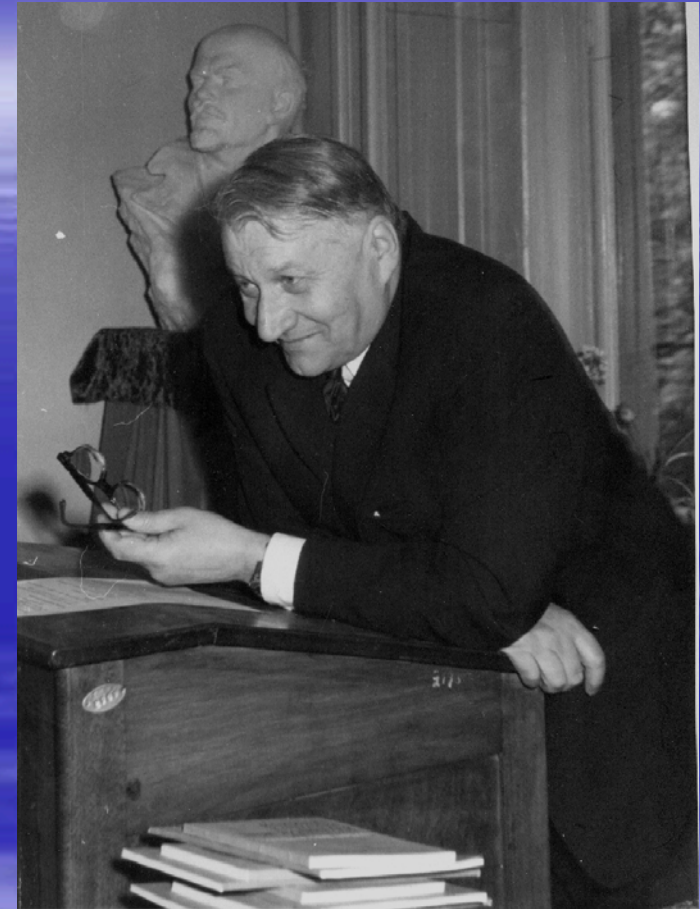

Шарж Андрія Топачевського
(1965 р. на засіданні клубу фантастів
Спілки письменників України)

Рисунки

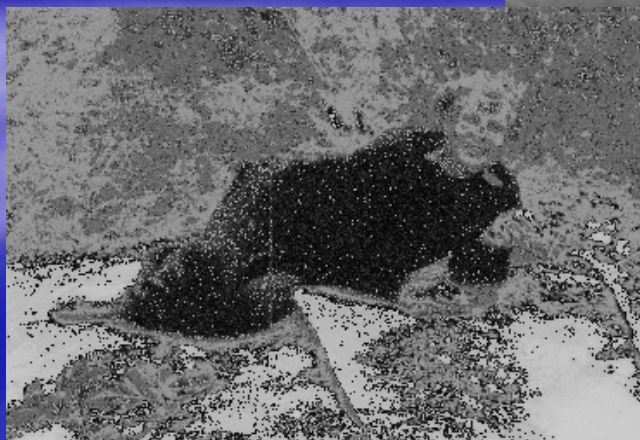
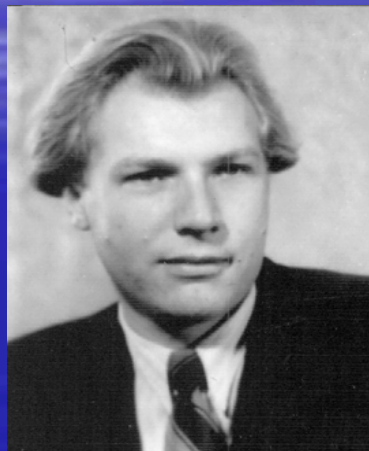
провідного інженера відділу геоботаніки **Зап'ятової**
під час засідань Вченої ради Інституту

М.Ф. Макаревич разом з О.В. Топачевським підготували **«Короткий визначник прісноводних водоростей» (1955)**, котра довгий час була настільною книгою студентів, котрі спеціалізувались у галузі нижчих рослин.

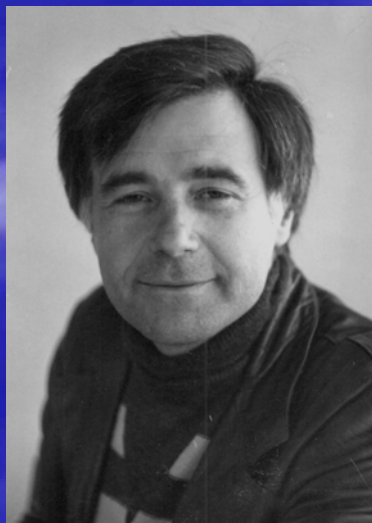
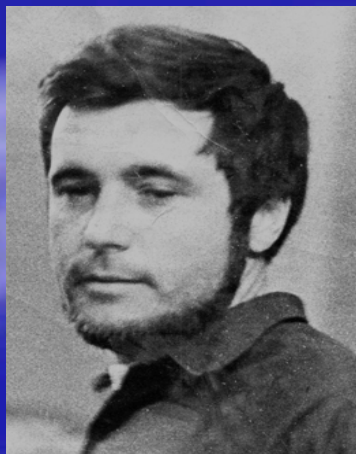
Старший син Вадим Топачевський з дружиною Л.Г. Бранцевич

Менший син М.Ф. Макаревич – Андрій Топачевський з сім'єю

Дружина сина Андрія, Світлана

Онук Олександр, народився 1
грудня 1986

**М.Ф. Макаревич з чоловіком О.В.
Топачевським (зліва), сином Андрієм
(справа) та сім'єю Бранцевич Л.Г.
(1955-56 роки, Ботанічний сад, м. Київ)**

М.Ф. Макаревич з онуком Ігорем

Ботанічний сад, м. Київ, 1958 рік

Галина Барченко,

близька людина родини Топачевських
(доглядала О.В. Топачевського та
М.Ф. Макаревич в останні роки)

М.Ф. Макаревич
в експедиції
(Шацькі озера, 1957 рік)

Дякую за увагу!